א. נסמן ב- x את מחיר הספה לפני ההנחה (שקלים).

נרשום את הנתונים בטבלה מתאימה, כאשר סך כול התשלומים שווה למחיר כפול כמות .

עבור 10 הספות הראשונות הוא שילם מחיר מלא (x),

ועבור 10 הספות הנותרות קיבל הנחה של 50% שילם $\frac{100-50}{100}\cdot x=0.5x$

	כמות	מחיר ליחידה ₪	סך הכול ₪
מחיר מלא	10	x	$10x$
עם הנחה	10	$0.5x$	$0.5\cdot 10x=5x$

בסך הכול שילם הסוחר $15,000$ שקלים ובהתאם המשוואה המתאימה: $10x+5x=15000$

$$10x+5x=15000$$
$$15x=15000 \quad /:15$$
$$\boxed{x=1000}$$

תשובה: מחיר ספה לפני ההנחה היה $1,000$ שקלים.

ב. (1) נסמן ב- y את מחיר הקנייה של השטיח (שקלים).

הסוחר מכר כל ספה במחיר הגבוה ב- 50% מהמחיר המלא ששילם: $\frac{100+50}{100}\cdot 1000=1.5\cdot 1000=1500$ **.**

הסוחר מכר כל שטיח במחיר הגבוה ב- 60% מהמחיר ששילם: $\frac{100+60}{100}\cdot y=1.6y$

	כמות	מחיר ליחידה ₪	סך הכול ₪
ספות	3	1500	$3\cdot 1500=4500$
שטיחים	2	$1.6y$	$2\cdot 1.6y=3.2y$

בסך הכול שילם הלקוח $6,900$ שקלים ובהתאם המשוואה המתאימה: $4500+3.2y=6900$

$$4500+3.2y=6900$$
$$3.2y=2400 \quad /:3.2$$
$$\boxed{y=750}$$

תשובה: הסוחר שילם 750 שקלים עבור כל שטיח.

(2) הרווח של הסוחר ממכירת כל שטיח היה 60% ממחירו, כלומר 450 שקלים $=\frac{60}{100}\cdot 750=0.6\cdot 750$

תשובה: הרווח של הסוחר ממכירת כל שטיח היה 450 שקלים.

א. משוואת הצלע AB היא $y=-2x+8$.

נקודת החיתוך עם ציר ה- y , בה מתקיים $x=0$, היא $A(0,8)$.

נקודת החיתוך עם ציר ה- x , בה מתקיים $y=0$, היא $0=-2x+8 \rightarrow 2x=8 \rightarrow x=4 \rightarrow B(4,0)$

תשובה: $A(0,8)$, $B(4,0)$.

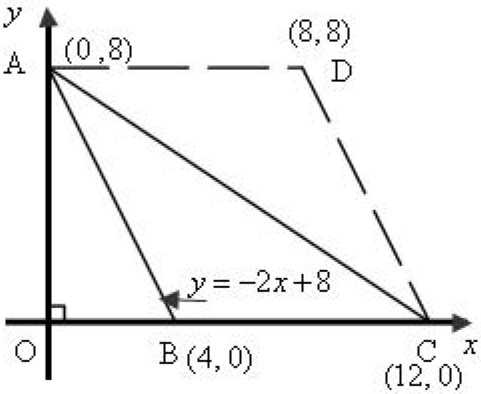

ב. שטח המשולש ABC גדול פי שניים משטח המשולש AOB .

לשני המשולשים גובה משותף AO לצלעות BO ו- BC ,

לכן: $BC=2OB$

מצאנו כי $B(4,0)$, ולכן $OB=4$ ומכאן ש- $BC=8$ ו- $C(12,0)$

תשובה: $C(12,0)$.

ג. (1) נתון כי מרובע ABCD הוא מקבילית ולכן, הצלעות הנגדיות שוות ומקביליות.

הצלע BC מונחת על ציר ה- x ולכן הצלע AD תקביל לציר ה- x , ו- $y_D=y_A=8$.

אורכי צלעות אלו שווים ולכן $AD=BC=8 \rightarrow D(8,8)$

(2) אורך הצלע AB גדול מ- 8 כי היא יתר במשולש ישר הזווית AOB , שבו אורך הניצב AO הוא 8.

והיתר היא הצלע הגדולה במשולש ישר זווית.

לכן $AB \neq AD$.

תשובה: המרובע ABCD אינו מעוין, כי יש לו צלעות סמוכות שאינן שוות זו לזו.

א. הישר $y=2x+9$ **, משיק למעגל, שמרכזו** M **, בנקודה** $\mathrm{A}(-6,-3)$ **.**

הרדיוס MA **מאונך למשיק בנקודת ההשקה** A **, כאשר שיפוע המשיק הוא** 2 **.**

ולכן על פי תנאי ניצבות $2m_{\mathrm{AM}}=-1 \quad \rightarrow m_{\mathrm{AM}}=\frac{-1}{2} \quad \rightarrow m_{\mathrm{AM}}=-\frac{1}{2}$

משוואת הרדיוס AM $y-(-3)=-\frac{1}{2}(x-(-6)) \quad \rightarrow y+3=-\frac{1}{2}x-3 \quad \rightarrow \boxed{y=-\frac{1}{2}x-6}$ **.**

תשובה: משוואת הישר AM **היא** $y=-\frac{1}{2}x-6$ **.**

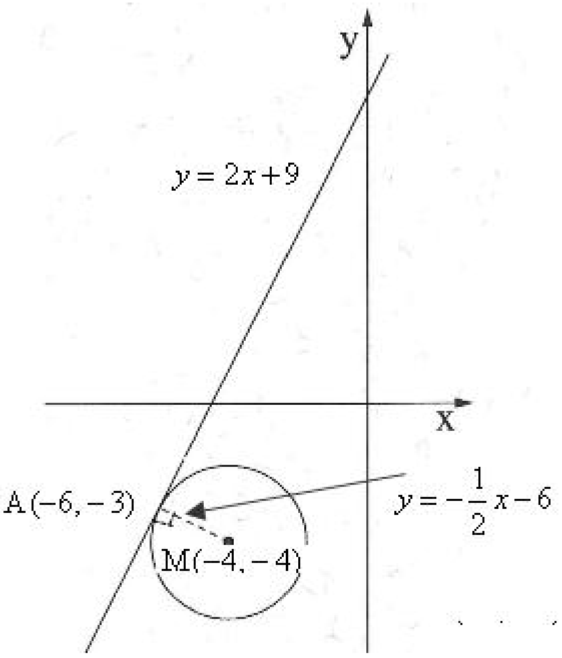

ב. נתון כי $x_{\mathrm{M}}=y_{\mathrm{M}}$ **, כאשר** M **נמצאת על הישר** $y=-\frac{1}{2}x-6$ **.**

$$y=-\frac{1}{2}y-6$$
$$1.5y=-6 \quad /:1.5$$
$$y=-4 \qquad \rightarrow x=-4 \qquad \rightarrow \boxed{\mathrm{M}(-4,-4)}$$

<u>הערה</u>: ניתן גם כפתרון של מערכת משוואות

$$\begin{cases} y=x \\ y=-\frac{1}{2}x-6 \end{cases}$$

תשובה: $\mathrm{M}(-4,-4)$ **.**

ג. (1) נמצא את רדיוס המעגל, באמצעות נוסחת מרחק.

$$d_{\mathrm{AM}}=\sqrt{(-6-(-4))^2+(-3-(-4))^2}=\sqrt{5}$$

תשובה: רדיוס המעגל הוא $\sqrt{5}$ **.**

(2) נציב $\mathrm{M}(-4,-4)$ **ו-** $R=\sqrt{5}$ **במשוואת המעגל, שבנוסחאון.**

$$(x-(-4))^2+(y-(-4))^2=5$$
$$(x+4)^2+(y+4)^2=5$$

תשובה: $(x+4)^2+(y+4)^2=5$ **.**

א. נתונה הפונקציה $f(x)=x+\sqrt{x}$.

תחום ההגדרה: $x\ge 0$ (ביטוי בתוך השורש הריבועי חייב להיות אי-שלילי)

תשובה: $x\ge 0$.

ב. (1) נציב את שיעורי הנקודה $(1,0)$ בתבנית הפונקציה.

$0=1+\sqrt{1}$ ונקבל $0=2$, כלומר ביטוי שקרי.

תשובה: הנקודה $(1,0)$ אינה נמצאת על גרף הפונקציה.

(2) בנקודת החיתוך עם ציר y מתקיים $x=0$ ובהתאם $f(0)=0+\sqrt{0}=0$ ולכן $(0,0)$.

בנקודת החיתוך עם ציר ה- x מתקיים $y=0$.

$$0=x+\sqrt{x}$$
$$-x=\sqrt{x}$$
$$(-x)^2=(\sqrt{x})^2$$
$$x^2=x$$
$$x^2-x=0$$
$$x(x-1)=0$$

הפתרון $x=0$ מתקבל, וזו נקודת החיתוך $(0,0)$ שנמצאה כבר, כי היא גם חיתוך עם ציר ה- y .

הפתרון $x=1$ נפסל, ונסביר זאת בשתי דרכים חלופיות:

הסבר ראשון – אם נציב $x=1$ במשוואה לפני העלתה בריבוע נקבל $-1=\sqrt{1}$ שהוא פסוק שקר.

הסבר חלופי – ראינו בתת סעיף ב (1) שהנקודה $(1,0)$ אינה נמצאת על גרף הפונקציה.

תשובה: $(0,0)$.

ג. (1) נראה שלפונקציה אין נקודות קיצון פנימיות ($(0,0)$ תהייה נקודות קיצון קצה).

$$f'(x)=1+\frac{1}{2\sqrt{x}}$$
$$0=1+\frac{2}{2\sqrt{x}} \quad /\cdot 2\sqrt{x}$$
$$0=2\sqrt{x}+2$$
$$2\sqrt{x}=-2 \quad /:2$$
$$\sqrt{x}=-1$$

ואין פתרון למשוואה, לכן אין נקודת קיצון פנימית.

תשובה: הוכַח.

(2) נשים לב שהנגזרת $f'(x)=1+\frac{1}{2\sqrt{x}}$ היא סכום של שני ביטויים חיוביים, עבור $x>0$.

לכן, הפונקציה עולה לכל $x>0$.

תשובה: הוכַח.

ד. הסקיצה המתאימה, לפי תחום ההגדרה $x\ge 0$, תחום העלייה $x>0$, ונקודת הקצה $(0,0)$ היא:

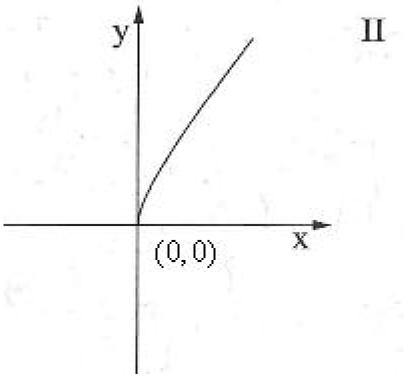

תשובה: גרף II .

א. נמצא את שיעורי נקודות הקיצון של הפונקציה $f(x)=-x^3+x^2+x$ ואת סוגן.

$$\boxed{f'(x)=-3x^2+2x+1}$$

$$0=-3x^2+2x+1$$

$$x_{1,2}=\frac{-2\pm4}{-6}$$

$$x_1=-\frac{1}{3} \rightarrow (-\frac{1}{3},-\frac{5}{27}) \leftarrow y=-(-\frac{1}{3})^3+(-\frac{1}{3})^2+(-\frac{1}{3})=-\frac{5}{27}$$

$$x_2=1 \rightarrow (1,1) \leftarrow y=-1^3+1^2+1=1$$

נבנה טבלה לזיהוי סוג הקיצון

$$f'(-1)=-3\cdot(-1)^2+2\cdot(-1)+1<0$$

$$f'(0)=-3\cdot0^2+2\cdot0+1>0$$

$$f'(2)=-3\cdot2^2+2\cdot2+1<0$$

x	2	1	0	$-\frac{1}{3}$	-1
y'	**-**	0	**+**	0	**-**
מסקנה	↘	**Max**	↗	**Min**	↘

ב- $x=-\frac{1}{3}$ **עוברים מירידה לעלייה ולכן מינימום , ב-** $x=1$ **עוברים מעלייה לירידה ולכן מקסימום.**

תשובה: $(-\frac{1}{3},-\frac{5}{27})$ **מינימום ,** $(1,1)$ **מקסימום.**

ב. (1) בנקודת המקסימום של הפונקציה, $(1,1)$, **שיפוע המשיק הוא אפס,**
ומשוואת המשיק היא של פונקציה קבועה, בהתאם לשיעור ה- y
של הנקודה, שהוא 1**.**
תשובה: משוואת המשיק היא $y=1$.

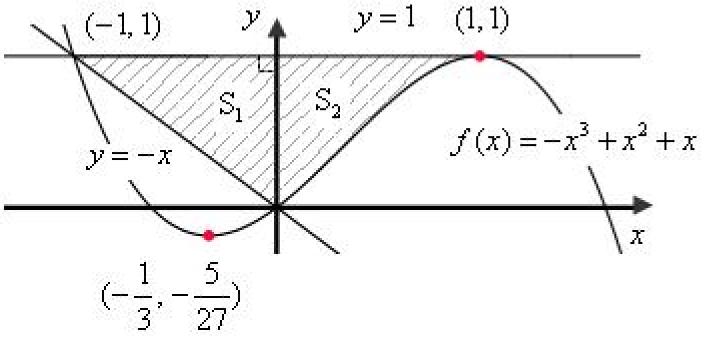

(2) נחלק את השטח המקווקו לשני שטחים, מימין ומשמאל לציר ה- y .

S_1 - השטח השמאלי הוא משולש ישר זווית.

שיעורי נקודת החיתוך בין הישר $y=1$ ו- $y=-x$ הם $(-1,1)$.

$$S_1=\frac{1\cdot 1}{2}=\frac{1}{2}$$

S_2 - השטח הימני.

הפרש פונקציות: $1-(-x^3+x^2+x)=1+x^3-x^2-x$.

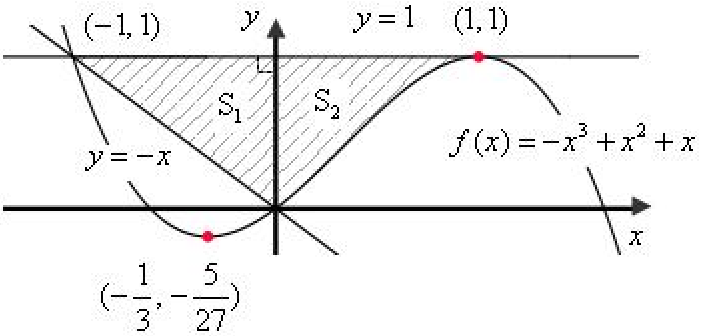

$$S_2=\int_0^1 (1+x^3-x^2-x)\,dx$$

$$S_2=x+\frac{x^4}{4}-\frac{x^3}{3}-\frac{x^2}{2}\Big]_0^1$$

$$S_2=(1+\frac{1^4}{4}-\frac{1^3}{3}-\frac{1^2}{2})-(0+\frac{0^4}{4}-\frac{0^3}{3}-\frac{0^2}{2})$$

$$S_2=\frac{5}{12}-0$$

$$S_2=\frac{5}{12}$$

ולכן סכום השטחים הוא: $\frac{1}{2}+\frac{5}{12}=\frac{11}{12}$

תשובה: גודל השטח הוא $\frac{11}{12}$ יח"ר .

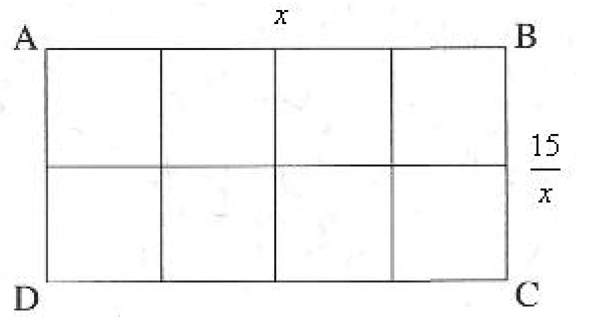

א.(1) נסמן ב- x את אורך המוט AB , כלומר $AB=x$.

נתון ששטח המלבן, ממנו עשוי סורג החלון

הוא 15 מ"ר , כלומר $x\cdot BC=15$.

נקבל שאורך המוט BC הוא .

תשובה: אורך המוט BC הוא $\frac{15}{x}$.

(2) נמצא את סכום אורכי מוטות הברזל הדרושים לייצור הסורג.

קיימים חמישה מוטות באורך BC ושלושה מוטות באורך AB ,

כלומר: $5\cdot\frac{15}{x}+3\cdot x=\frac{75}{x}+3x$.

תשובה: סכום אורכי מוטות הברזל הדרושים לייצור הסורג הוא $\frac{75}{x}+3x$.

ב. הפונקציה שיש להביא *למינימום* היא *סכום אורכי המוטות*, כלומר $f(x)=\frac{75}{x}+3x$.

נמצא את נקודת הקיצון.

$$\boxed{f(x)=\frac{75}{x}+3x}$$

$$f'(x)=-\frac{75}{x^2}+3$$

$$\boxed{f'(x)=\frac{-75+3x^2}{x^2}}$$

$$0=\frac{-75+3x^2}{x^2}$$

$$0=-75+3x^2 \quad \to 3x^2=75 \quad \to x^2=25 \quad \to x=\pm5$$

אורך המוט AB , חיובי, לכן $x=5$.

נבנה טבלה לזיהוי סוג הקיצון (מכנה הנגזרת חיובי)

$$f'(4)=-75+3\cdot4^2<0, \quad f'(6)=-75+3\cdot6^2>0$$

x	6	5	4	0
y'	+	0	-	🟥
מסקנה	↗	Min	↘	🟥

הפונקציה עוברת מירידה לעלייה ולכן זו נקודת מינימום.

תשובה: $x=5$, עבורו סכום אורכי מוטות הברזל יהיה מינימלי.